

ת"פ 20972/01/17 - מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש המאשימה נגד בוריס דנילוב

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 20972-01-17 מחלקה לחקירות שוטרים -
מח"ש נ' דנילוב

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש
המאשימה ע"י גב' רוויה אוחנה, מתמחה

נגד
בוריס דנילוב - הנאשם
ע"י עו"ד דב גלעד כהן

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בתקיפה הגורמת חבלה של ממש. ואלו הן עובדות האישום:

הנאשם שירת כשוטר ביחידה משטרתית לתיאום פעולות אכיפה (מתפ"א), וביום 29.8.15 השתתף בפעילות מבצעית בכפר עיסוויה, במהלכה היו הפרות סדר והושלכו לעבר כוחות המשטרה אבנים ובקבוקי תבערה.

הנאשם ושוטרים אחרים ערכו סריקות אחרי מידי בקבוקי תבערה ואגב כך נכנסו לבית עסק בו שהה א.א.מ., צעיר כבן עשרים, אשר כלל לא היה מעורב באירועים (להלן: **המתלונן**). בעת הגעת השוטרים למקום, המתלונן הסתתר מאחורי מיכל סולר, מכיוון שהושלך למקום חפץ נפיץ.

השוטרים הורו למתלונן לבוא אליהם וזה ציית להוראותיהם והתקרב לעברם. בשלב זה תקף הנאשם את המתלונן במספר מכות לפלג גופו העליון והכה בראשו באמצעות קנה הנשק שלו, ללא כל התגרות מצידו של המתלונן ומבלי שהיווה איום על איש. המתלונן התרחק מהנאשם אך זה המשיך להכותו. בהמשך נלקח המתלונן מהמקום, והנאשם הכה אותו פעם נוספת בערפו ללא כל סיבה.

כתוצאה מהמכות נגרמו למתלונן חתך עמוק בראש, אשר הצריך איחוי בסיכות וכן שטפי דם תת עוריים בזרועות ובגב.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר טיעון, בו הגבילה המאשימה את עצמה לעתור לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, לתקופה שבין חודשיים לארבעה חודשים, והנאשם יבקש להמנע מהרשעה. עוד הוסכם, כי תחילה תקבע אשמתו של הנאשם והוא יופנה לקבלת תסקיר, אשר לאחריו יטענו הצדדים לעונש.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשיו של הנאשם ובכלל זה לפגיעה שנגרמה למתלונן, לשימוש בנשק לצורך התקיפה ולכך שהנאשם תקף את המתלונן ללא כל התגרות מצדו. עוד הפנתה לכך, כי מעבר לפגיעה השגרתית הכרוכה בעבירת אלימות, מתווספת העובדה כי הפוגע הוא שוטר אשר במקום לאכוף את החוק הפר אותו. עוד הפנתה לכך שמעשיו של הנאשם פגעו בשמם הטוב של יתר השוטרים.

לאור אלה ביקשה להרשיע את הנאשם ולקבוע כי מתחם עונש הולם את מעשיו נע בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר בעבודות שירות ובתוך המתחם ביקשה להטיל על הנאשם חודשיים מאסר בעבודות שירות לצד מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

ב"כ הנאשם שם את הדגש על נתוני האישים של הנאשם, ובכלל זה תרומתו למשטרה ולחברה, היותו שוטר מצטיין, אשר זכה לצל"ש בשל תפקודו בפיגוע ירי, ההליך השיקומי אותו הוא עובר מאז הארוע והליך הצדק המאחה בו השתתף, אשר נכשל שלא באשמתו. לדבריו, אם יורשע הנאשם הדבר עלול להביא לפיטוריו מהמשטרה ולפגוע בו פגיעה קשה ולא מידתית, ועל כן ביקש להמנע מהרשעה ולהשית של"צ. בהקשר ההרשעה טען ב"כ הנאשם, כי ניכרת בעת האחרונה מגמה בפסיקה, להרחיב את קשת המקרים בהם מסתיים הליך ללא הרשעה. כמו כן הפנה למקרים בהם הסתפקה המאשימה בהליך משמעותי בעבירות אלימות שבוצעו על ידי שוטרים.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה רבה לתמיכה בטיעוניו וכן הגיש ראיות שונות והעיד שני עדי אופי:

רפ"ק עוזיאל אוחנה

העד מכיר את הנאשם כ-7 שנים, מאז שגייס אותו למשטרה ופיקד עליו. בדבריו תיאר את הנאשם כשוטר ולוחם למופת, אהוב על חבריו ובעל טוהר מידות. עוד אמר, כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו, עבר תהליך ארוך והשתדל ללמוד מכך וללמד שוטרים נוספים כיצד להמנע ממקרים עתידיים.

רס"ר עבד נערי

העד משרת יחד עם הנאשם. בעדותו סיפר על אירוע שהתרחש בשנת 2016, בו נקלע עם הנאשם לפיגוע ירי במהלכו עמד הנאשם מול מפגע חמוש אשר כיוון לעברו את נשקו וחייב ניצלו בזכות מעצור בנשקו של המפגע. העד והנאשם הרגו את המפגע וזכו לקבל את צל"ש המפכ"ל בשל תפקודם בארוע (במסגרת ראיות ההגנה הוגש סרטון המתעד את הטקס).

הנאשם

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. בדבריו לפני הביע צער וחרטה על כך שפגע באדם חף מפשע וסיפר על המפגש עם המתלונן במסגרת מפגש של צדק מאחה. כמו כן תיאר כי מקבל טיפול נפשי במסגרת המשטרה מזה מספר חודשים, וזאת על מנת להפחית סיכון להישנות ביצוע עבירה. הנאשם ביקש שלא להרשיעו, על מנת שיוכל להמשיך לשרת במשטרת ישראל למרות הקשיים והסכנות וכדי שיוכל להקים בית עם בת זוגו.

מתחם העונש ההולם

במהלך פעילות משטרתית תקף הנאשם את המתלונן באלימות קשה וחסרת פשר, אשר כללה מלבד מכות אגרופ גם מכה באמצעות קנה הנשק בראש ומכה בעורף. כתוצאה נגרמו למתלונן חבלות וחתך בראש, אשר נסגר באמצעות סיכות מתכת. המעשים נעשו מבלי שקדמה להם כל התגרות מצידו של המתלונן ומבלי שהמתלונן היווה איום על איש.

מדובר בהתנהגות בריונית וחמורה, של פרץ אלימות חסר פשר, אשר לא ניתן לקבלה או לגלות כלפיה סובלנות. מעבר לפגיעה הגופנית הקשה שגרם הנאשם למתלונן, הוא פעל בניגוד מוחלט לכל הערכים עליהם מצווה שוטר לשמור. ובמיוחד הדברים אמורים לאור העובדה שהמתלונן כלל לא נטל חלק בהפרות הסדר, לא התגרה בנאשם ולא סיכן אותו בשום אופן, אלא הסתתר בעצמו בבית העסק בו עבד על מנת שלא להפגע מהפרות הסדר שהיו באזור.

מעבר לפגיעה שפגע הנאשם במתלונן, מעשיו מקרינים על משטרת ישראל כולה, מאירים את יתר השוטרים באור אלים ופוגעים באמון הציבור במשטרה. לעניין החומרה שעבירות אלימות המתבצעות ע"י שוטרים ר' למשל רע"פ 8241/13 דניאל ברדה נ' מדינת ישראל:

"אכן, פעמים רבות מלאכת אכיפת שלטון החוק דורשת הפעלת כוח מצידם של שוטרי משטרת ישראל. ואולם, אל לעוסקים במלאכה לנצל את מרותם וסמכות לרעה, ולהפעיל את כוחם ללא כל הצדקה. יפים, בהקשר זה, דברי השופט מלץ בע"פ 64/86 אשש נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (31.12.1986):

"העבירה שבצעו המערערים חמורה ביותר, דווקא משום היותם שוטרים. שוטרי ישראל, מלאכתם קשה ואחראית, מלווה לא אחת סיכונים והתנכלויות, והינם ראויים לכל אהדה שיכולים בתי המשפט לתת להם. אך במה דברים? כל עוד הם זוכרים וערים לכך שהסמכות והמרות שהוענקו להם, רק לצרכי ביצוע התפקיד ניתנו ואסור שיעשה בהם שימוש לרעה. עליהם לשנן זאת לעצמם השכם והערב, דווקא משום שמלאכתם מחייבת לעתים קרובות נוקשות ואפילו שימוש בכוח. המעבר מ"כח סביר" לאלימות מיותרת הוא מהיר ומפתה וחלילה להם לעבור את הגבול. עליהם לדעת ולהבין כי אם יעברו את הגבול ואם ישתמשו לרעה בסמכויות שנתנו להם, ובעיקר אם ינהגו באלימות מיותרת, לא יעניקו להם בתי המשפט אהדה, וימצו עמם את הדין ומן העבר השני, אזרח הבא במגע עם אנשי משטרה, אפילו הוא חשוד או עבריין, זכאי לצפות ולהניח שאם יתנהג כהלכה לא יגעו בו לרעה. מעשי אלימות ברוטאלית כמו אלה של המערערים, פוגעים קשות הן במערכת היחסים, העדינה בלאו הכי, שבין האזרח למשטרה, והן במוניטין של המשטרה וביכולתה לתפקד כדבעי".

לצד אלה, לקחתי בחשבון את העובדה כי המעשים נעשו בעיצומה של פעילות מבצעית במהלכה היו הנאשם וחבריו נתונים לידי אבנים ובקבוקי תבערה על ידי מתפרעים. גם אם אין בכך כדי להצדיק את מעשיו של הנאשם, אפשר להניח לטובתו שהיה נתון ללחץ נפשי אשר תרם לקרות המעשים.

לאור אלה, מתחם העונש לו טענה המאשימה, שבין מאסר מותנה ועד ארבעה חודשי מאסר בעבודות שירות, נראה לי מקל עד מאוד, שלא לומר מקל מדי. לטעמי, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם, אמור להתחיל במאסר קצר, שאפשר וירוצה בעבודות שירות ולא להסתיים בו. חרף זאת, לאחר לבטים, ובשים לב לכך שלא בנקל יסטה בית משפט לחומרה מעמדתה של המאשימה, אקבל את מתחם העונש לו עתרה המאשימה.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1989, מאורס, אין לחובתו הרשעות קודמות. משרת כשומר מזה כשבע שנים. בעל תואר מוסמך מאוניברסיטת חיפה והחל לימודי משפטים שנקטעו עם תחילתו של ההליך הפלילי נגדו.

מעדויות מפקדו של הנאשם וחברו לצוות עולה, כי מדובר בשומר ערכי ואמיץ, אשר קיבל ציון לשבח על תפקודו בפיגוע אליו נקלע. עוד עולה, כי הנאשם הפנים את חומרת מעשיו ופועל כדי למנוע השנות מקרים דומים בקרב חבריו ליחידה.

מתסקיר שירות המבחן בעניינו עולה, הנאשם קיבל לפני שירות המבחן אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה ובושה על הפגיעה במתלונן. מהתסקיר עולה, כי הנאשם החל בטיפול רגשי במסגרת המשטרה ולצד זאת החל גם בהליך של צדק מאחה. שירות המבחן העריך, כי ההליך המשפטי מהווה גורם הרתעה משמעותי עבור הנאשם, אשר לצד הטיפול, משתדל לשמור על תפקוד תקין במישורים האישי, המשפחתי והתעסוקתי והדבר מפחית את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעתיד.

הנאשם והמתלונן השתתפו בהליך צדק מאחה והתקיימה פגישה בין השניים בפיקוח שירות המבחן. מהתסקיר עולה, כי ההליך לא הסתיים בהסכם איחוי מסיבות שאינן קשורות בנאשם. עוד עולה, כי במסגרת ההליך הנאשם נחשף לפגיעה הנפשית והגופנית אשר גרם למתלונן וכי המתלונן קיבל את הבעת החרטה של הנאשם.

לאור השתלבותו של הנאשם בהליך טיפולי במסגרת המשטרה, שירות המבחן לא ראה מקום להמלצה טיפולית נוספת בעניינו.

לסיכום התסקיר, שירות המבחן המליץ להימנע מהרשעת הנאשם, בשל החשש מפיתורו, והמליץ להשית עליו של"צ בהיקף של 250 שעות.

הרשעת הנאשם

עיקר הדגש בטיעונו של ב"כ הנאשם היה שאלת ההרשעה. בהקשר זה הפנה לפסיקה הדנה בשאלה זו ולמקרים בהם נמנעו בתי משפט מהרשעתם של נאשמים בנסיבות קרובות.

לאחר שנתתי דעתי לנסיבות המקרה ועיינתי בפסיקה אליה הפנה ב"כ הנאשם, ולאור הפסיקה המנחה, לא ראיתי כי ניתן להמנע מהרשעתו של הנאשם.

הפסיקה העוסקת בשאלת המנעות מהרשעה נסקרה לא מכבר בהרחבה בע"פ 11073-05-15, אביעד עובדיה נ' מדינת ישראל (פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, הרכב כב' הש' י. נועם, ר. פרידמן פלדמן ומ. בר-עם) ואביא הדברים בשם אומרם:

8. על הנסיבות החריגות שבהן ניתן להסתפק בצו מבחן או שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה בדין, עמדנו במספר פסקי-דין (ובין-השאר בעפ"ג - 11173-03-15 מדינת ישראל נ' ציון באדי (24.8.15)), ואין לנו אלא לחזור פעם נוספת על הדברים. הכללים בסוגיית ההימנעות מהרשעה הותוו בפסיקת בית-המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר-דין לתוצאה של אי-הרשעה "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.85)). ההלכה הפסוקה מורה, כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהתקיים שני גורמים מצטברים: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..." (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 342, 337 (1997)). עוד נקבע בפסיקה, כי בכל הנוגע לנאשמים בגירים, "רק נסיבות מיוחדות, חריגות ויוצאות דופן ביותר תצדקנה סטייה מחובת מיצוי הדין בדרך הרשעת העבריין" (ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד

נד(3) 685 (2000); וכן ראו: ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 869 (2004)). בשורה ארוכה של פסקי-דין נקבע, כי הימנעות מהרשעה של מי שאשמתו הוכחה, הנה בגדר "חריג שבחריגים" והיא "תיעשה אך במקרים יוצאי דופן" (ראו למשל: ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל (3.3.13), והאסמכתאות המפורטות שם). באשר לשאלה, האם עצם ההרשעה עלולה לפגוע "פגיעה חמורה" בשיקומו או בעתידו של הנאשם, נפסק כי על בית-המשפט להשתכנע, כי "הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטיה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המועטה שזו תניב" (ע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' ביטון (23.7.09)). עוד נפסק, כי בבוא בית-המשפט לבחון את הנזק העלול להיגרם לנאשם "יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד" (ע"פ 8528/12 בעניין אלירן צפורה, לעיל; וכן ראו: ע"פ 2862/12 מילמן נ' מדינת ישראל (24.1.13)); וכי על הנאשם העותר לאי-הרשעתו, להציג "חשש ממשי כי הטלת אחריות בפלילים תחבל בסיכויי שיקומו... ובחזרתו לדרך הישר" (רע"פ 7720/12 פלוני נ' מדינת ישראל (12.11.12); וכן ראו: רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.14)). כן הודגש, כי את הטענות בדבר פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי השיקום, יש לבסס בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14)).

ור' גם רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל (27.1.2015):

"האפשרות הנתונה לבית המשפט להימנע מהרשעתו של נאשם שביצע עבירה, מעוגנת בסעיף 71א(ב) לחוק העונשין, והיא מהווה חריג לכלל, לפיו משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם. במילים אחרות, תוצאה של הימנעות מהרשעה, חרף הקביעה כי הנאשם ביצע את העבירה, היא תוצאה חריגה, השמורה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שני תנאים מצטברים נקבעו, על מנת להימנע מהרשעה: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים" (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), פסקה 7 לפסק-דינה של השופטת ד' דורנר)" (ראו גם: רע"פ 7109/14 סייג נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2014); רע"פ 7224/14 פרנסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.11.2014)).

ור' גם רע"פ 3958/17, דנה אלימלך נ' מדינת ישראל.

יישומה של ההלכה על נסיבות המקרה מלמד, כי למרות נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובכלל זה חרטתו הכנה וההליך השיקומי המרשים אותו עבר, אין בהן כדי לגבור על חומרתה של העבירה אותה עבר ולא ניתן לסיים את ההליך ללא הרשעה.

אזכיר, כי הנאשם תקף את המתלונן - אזרח לא מעורב שעמוד מולו חסר אונים - ונקט נגדו אלימות קשה וחסרת פשר, אשר כללה, מלבד מכות אגרופ, גם מכה בראש בקנה הנשק, אשר גרמה לפציעה שהצריכה איחוי באמצעות סיכות - ולא ניתן לקבל כי אלימות קשה אשר תוצאתה פציעה חמורה תסתיים ללא הרשעתו של העבריין. וגם אם ניתן למצוא מקרים בהם עבירות חמורות הסתיימו ללא הרשעה, ואף בהליך משמעותי, אין בכך כדי ללמד הכלל.

אומר שנית, כי אני ער לנסיבותיו האישיות החיוביות מאוד של הנאשם, כמו גם לתהליך השיקומי המרשים אותו עבר. אין לי ספק, כי כל אלה יעמדו לזכותו כאשר יוחלט על ידי המשטרה האם להשאירו בשירות. ועם זאת, לאור חומרת מעשיו של הנאשם, החשש לפיטוריו מהמשטרה אינו יכול להצדיק המנעות מהרשעתו. ויפים לעניין זה דברי השופט ס' ג'ובראן ברע"פ 4079/10 ג'בשה נ' מדינת ישראל:

"אמת, יתכן וכתוצאה מהרשעה זו תפגע דרכו המקצועית של המבקש, אולם ראוי היה כי ישקול תוצאה זו בטרם מעשה".

לאור אלה, ראיתי להרשיע את הנאשם בעבירת תקיפה הגורמת חבלה של ממש.

קביעת העונש

מכלול הנסיבות פועל לזכותו של הנאשם, ומדובר באדם הבולט לחיוב לא רק בקרב הבאים בשערי בית המשפט, אלא גם בקרב לחבריו ליחידה המשטרתית. לאור כל אלה, יש להשית על הנאשם עונש הנמצא ברף התחתון של מתחם העונש.

כפי שפרטתי למעלה, המאשימה עתרה לקבוע מתחם עונש שבין מאסר מותנה לבין מאסר שירות בעבודות שירות, ובתוך המתחם עתרה להשית על הנאשם חודשיים מאסר לריצוי בעבודות שירות.

אלמלא עמדתה של המאשימה, הייתי קובע מתחם עונש מחמיר מכך, המתחיל במספר חודשי מאסר בפועל, ועד שנה מאסר. ועם זאת, בנסיבות המקרה, אאמץ את המתחם אשר המאשימה עתרה לו, קרי בין מאסר מותנה ועד ארבעה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

וכפי שפרטתי למעלה, לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם יש להשית עליו עונש בצידו התחתון של המתחם. גם בנקודה זו התקשיתי להבין את עמדתה של המאשימה, אשר עתרה למתחם מקל, אך דרשה להשית על הנאשם עונש הנמצא בצידו הבינוני-גבוה, למרות שלא תתכן מחלוקת שנסיבותיו מצדיקות עונש הנמצא בתחתית המתחם. למעלה מכך אומר, כי גם לו הייתי קובע מתחם מחמיר יותר, אפשר והייתי מהסס להשית על הנאשם עונש מאסר, ולו בעבודות שירות, על מנת שלא לחסום את דרכו להמשיך ולשרת במשטרה ובכך לפגוע בשיקומו. ועם כל אלה, יש להשית על הנאשם אמצעי מוחשי, של של"צ, אשר בנסיבות הענין משלב בין ענישה לשיקום.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חודשיים מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירת תקיפה תוך שלוש שנים מהיום.
 - ב. 150 שעות של"צ. העבודות יבוצעו בפיקוח שירות המבחן. ככל שיהיה צורך בשינוי מקום ביצוע העבודות ומועדן, הדבר יעשה על ידי שירות המבחן ללא צורך בצו שיפוטי נוסף.
 - ג. פיצוי למתלון א.א.מ., עד תביעה מס' 1 בסך 10,000 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.3.18. המאשימה תעביר למזכירות את פרטי המתלון עד ליום 1.2.18.
- הנאשם מוזהר, כי אם לא יבצע השל"צ כנדרש או לא יעמוד במבחן, הוא צפוי לגזירת ענשו מחדש.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג טבת תשע"ח, 10 ינואר 2018, במעמד הצדדים.